



Monumentnummer*: 531563

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 september 2014
Kadaster deel/nr 82656/48

Woonplaats* Nieuwegein
Gemeente* Nieuwegein
Provincie* Utrecht

Kadastrale gemeente* Jutphaas
Sectie* D
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3741

Omschrijving**

Cluster 52. Wachthuis (gebouw B).

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

WACHTHUIS (gebouw B), als aardgedekt, bomvrij bouwwerk, dat in een tweede bouwfase is toegevoegd aan de oorspronkelijk als verdedigbaar aardwerk aangelegde batterij aan de noordzijde van de Overeindseweg en Overeindsewetering. Het aan de noordwestzijde van het werk gesitueerde wachthuis heeft het karakter van een kazernegebouw. Het gebouw had een min of meer vergelijkbare pendant op de zuidelijke batterij. Dit gebouw (gebouw A) is bij het opruimen van deze zuidelijke batterij verdwenen. Anders dan het noordelijke wachthuis had deze haaks achterwaarts wijkende keermuren.

Omschrijving

Aan de noordwestzijde op het aardwerk gelegen WACHTHUIS van trasbeton, (gebouw B), opgetrokken in 1876 en vergroot in 1881. Het eenlaagse gebouw heeft aan de westzijde (keelzijde) een rechte gevel met aan de uiteinden een aflopende vleugelmuur. Het wachthuis is aan de overige drie zijden en bovenop aangeaard. De gevel is voorzien van een pleisterlaag. In de gevel bevinden zich een aantal stalen deuren. Links sluiten vier deuren voormalige privaten af. Voorts bevat de gevel van links naar rechts een getoogde dubbele deur, twee vensteropeningen met luiken, drie dubbele deuren, twee vensters met luiken en een dubbele getoogde deur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Waardering

Het WACHTHUIS (gebouw B) is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel uit 1876 en vergroot in 1881, namelijk een voorbeeld van een bakstenen, met aarde gedekt, bomvrij gebouw.

* Ensemblewaarden en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het in verschijningsvorm de kenmerken vertoont die het toenmalige defensieve doel onderstrepen.

* Het onderdeel is goed bewaard omdat het in de loop der tijd weinig wezenlijke aanpassingen heeft ondergaan en het de oorspronkelijke structuur heeft behouden.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair wachtgebouw

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument